

I FOKUS

Tilbake til Fra

Gamle og nye polarfarere er klare for høstens race gjennom isødet – på

m-tiden

ski til Sydpolen. Der får de følge av Jens Stoltenberg. 100 år etter. >

Under det bratte museumstaket står

Colin Archers mesterverk «Fram». Polarhistorien sitter i dekksp plankene, i mastene, i hver eneste lille gjenstand og detalj.

BYGDØY (VG) Vegard Ulvang lar seg imponere, kikker seg storøyd omkring, studerer et bilde, titter inn i et par lugarer, prater om de som bodde her i måneder og år for mer enn hundre år siden.

«Fram» var båten som Fridtjof Nansen fikk bygget til sin Nordpolen-ferd, og som Roald Amundsen fikk låne da han skulle til Sydpolen.

Nå skal den tidligere OL-mesteren selv melde seg inn i Sydpol-klubben.

– Jeg blir aldri lei av lange turer. Dette kommer til å bli kjempeartig, sier den tidligere storløperen på ski.

Lerretet er bredt og motive- ne mange når 100-årsjubileet for erobringen av Sydpolen skal markeres for hele verden denne høsten.

Rundt 60 nordmenn kommer de neste par månedene til å gå på ski til verdens sørligste punkt – hele eller deler av veien.

Om det ikke blir et kappløp, så blir det i alle fall et race man sjelden ser maken til på verdens sydligste kontinent.

Målet er det samme for alle; å være fremme på Sydpolen den 14. desember – på dagen hundre år etter at Roald Amundsen og hans menn sto der for første gang.

Langs den samme ruten som Amundsen brukte, med start på samme dato, og «innkomst» på samme dato som originalen, skal Vegard Ulvang, eventyreren Stein P. Aasheim og de to polarekspertene Jan-Gunnar Winther og Harald Dag Jølle gjenta Amundsens ekspedisjon.

Og mens de fem mennene som nådde frem for 100 år siden fryktet å se et britisk flagg på polpunktet, vet Ulvang og hans kamerater at de blir tatt imot av det offisielle Norge – og et stort presseoppbud.

For dem som tar seg frem til Sydpolen denne høsten, gjør det med regjeringens offisielle stempel.

– Da Roald Amundsen plantet det norske flagget på Sydpolen, satte han Norge på verdenskartet. I år skal vi derfor feire et viktig årstall i

TIL SYDPOLEN:
Dag Harald Jølle.

TIL SYDPOLEN:
Børge Ousland.

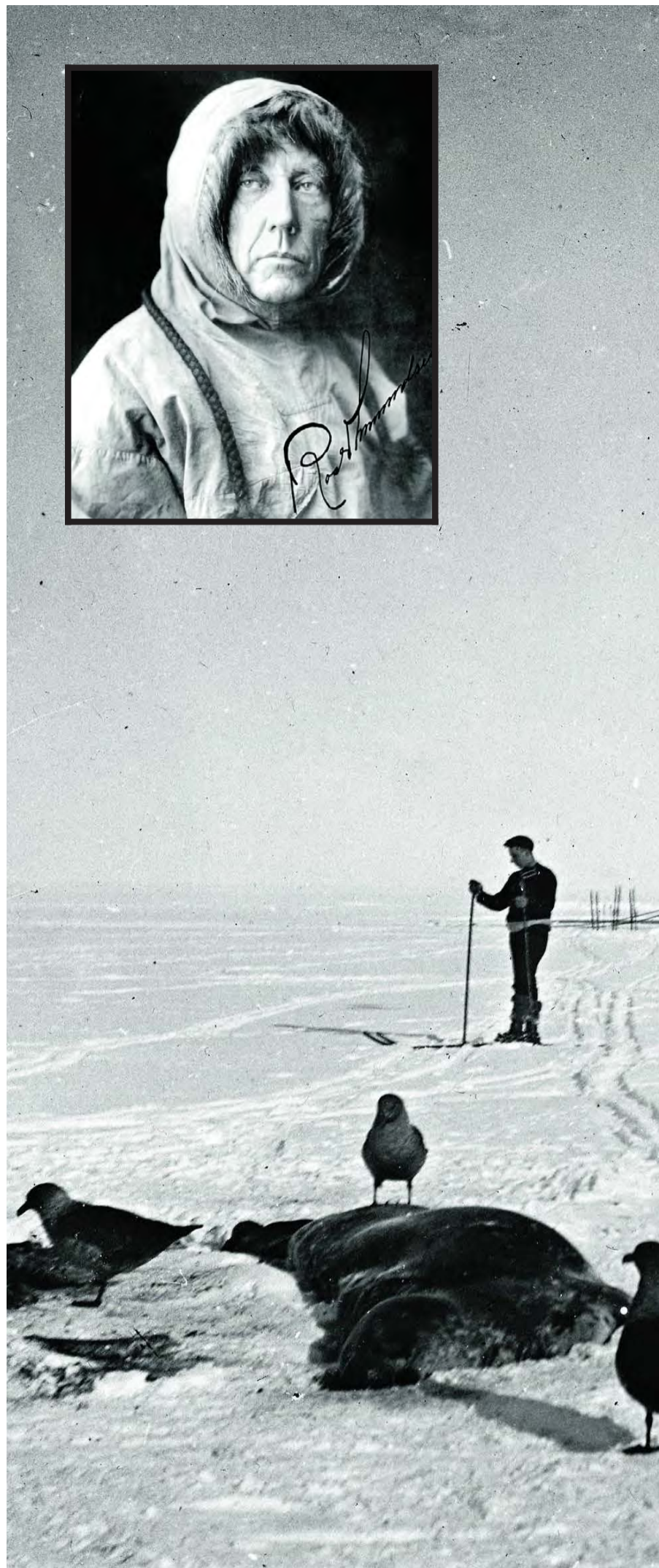
TIL SYDPOLEN:
Statsminister Jens Stoltenberg.

– Vi går og sover i vadmél og reinskinn, og med ski av samme type som for 100 år siden.

Asle T. Johansen

vårt lands historie. Jeg vil selv være på polpunktet den 14. desember for å markere jubileet, sa Jens Stoltenberg i sin nyttårstale 1. januar i år.

Talen var med på å legitimere alle de norske ekspedisjonene til Antarktis denne høsten. Statsministeren skal selv flys

100 ÅR ETTER: For 100 år siden reiste Roald Amundsen (innfelt) på sin

inn i isødet for å gå sammen med flere av ekspedisjonene de siste kilometerne inn til polpunktet på jubileumsdagen.

En av dem som håper å være med der, er den tidligere skøyteløperen Asle T. Johansen fra Bossekop i Alta.

Sammen med Jan Morten

Ertsaas og Gaute Grindhaug skal han gjenske Amundsens originale ekspedisjon så langt som råd er.

– Vi har prøvd i lang tid, men vi får ikke tillatelse til å benytte hunder, slik Amundsen gjorde. Derimot har vi fått laget klær, soveposer og telt i samme

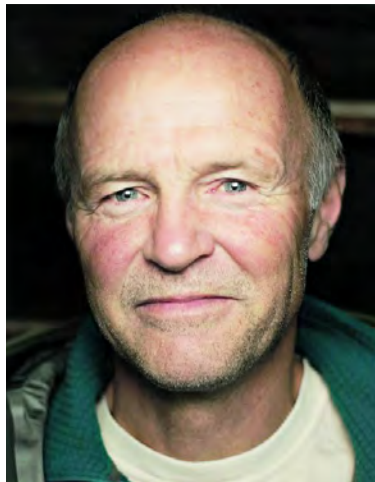
ekspedisjon til Sydpolen og Nordvest-passasjen.

Foto: Frammuseet/JFO

materiale som Amundsen hadde. Vi går og sover i vadmel og reinskinn, og med ski av samme type som for 100 år siden, forteller Johansen – som krysset Grønland på samme måte for 23 år siden.

– *Hvorfor er det viktig for dere å bruke slikt utstyr?*

– Det har med ektheten å gjøre, i en verden av plastikk og kunstoffer. Vi ønsker å føle det ekte og nære, oppleve kulturhistorien slik den var. Da jeg gikk over Grønland i utstyr fra Nansens tid, gav det en sterk opplevelse når jeg dro på meg klærne, jeg følte en sam-

TIL SYDPOLEN:
Stein P. Aasheim.

TIL SYDPOLEN:
Vegard Ulvang.

TIL SYDPOLEN:
Asle T. Johansen.

hørighet med Nansen og hans ekspedisjon.

Få har flere kilometer bak seg i islagte strøk – i nord og sør – enn Børge Ousland (49). På Sydpolen har han vært flere ganger. I år har han fått med seg Christian Eide på laget – en nærmest ukjent norsk polar-eventyrer, men den i verden som har gått raskest på ski inn til Sydpolen.

Eide brukte 24 dager, 1 time og 13 minutter på de 1130 kilometerne fra Hercules Inlet til Sydpolen.

Nå tar de med seg betalende gjester inn til polpunktet. Eide skal gå hele Amundsens rute, den nybakte pappa Ousland henger seg på de siste par breddegradene.

– Dette er noe vi gjør det

– Dette er noe vi gjør det for å realisere andre menneskers drømmer. Det er mange som har lyst til å nå Sydpolen. Noen har muligheten, og det er dem vi bruker vår erfaring til å hjelpe.

Børge Ousland

for å realisere andre menneskers drømmer. Det er mange som har lyst til å nå Sydpolen. Noen har muligheten, og det er dem vi bruker vår erfaring til å hjelpe, sier Ousland og Eide.

Roald Amundsens bragd fylte en ung norsk nasjon med stolthet. Sammen med Fridtjof Nansens ekspedisjoner ble den en del av vår identitet som nordmenn.

– Isødet formet Norge, sa Stoltenberg i nyttårstalen.

Da de norske polarheltene gjennomførte sine halsbrekkende ekspedisjoner på slutten av 1800- og begynnelsen av 1900-tallet, var Norge i støpeskjeen som selvstendig nasjon. Landet trengte noen som viste verden hva nordmenn kunne gjøre.

Fridtjof Nansen og Roald Amundsen dekket dette behovet på en enestående måte.

Om bord på «Fram» deler nye og gamle polfarere erfaringer.

– Jeg skal tenke på dere når dere er på vei opp Axel Heiberg-breen. Jeg kan love dere at det blir tøft, men veldig fint, sier Ousland til Ulvang og Aasheim.

– Vi skal tenke på deg også, gliser Aasheim.

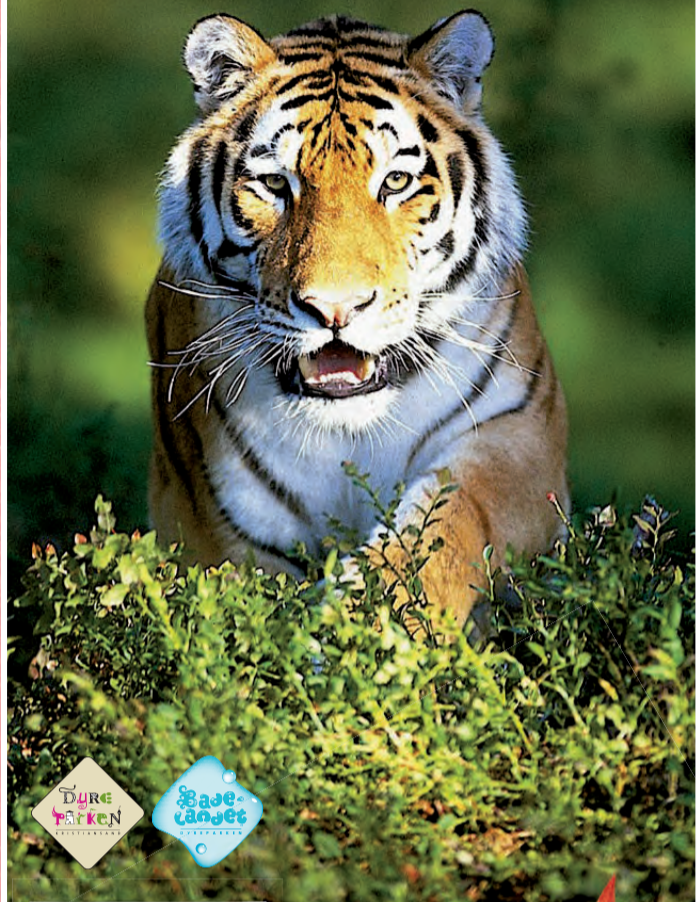
Det blir andre gang noe menneske tar seg opp breen etter Amundsen. De første var Monica Kristensen og hennes ekspedisjon på 80-tallet. Men de nådde ikke polpunktet.

Ousland er en av fire personer som har gått ned Heiberg-breen på vei fra Sydpolen.

Ousland, en av de nordmennene som har vært mest i

HØSTFERIE i Kristiansand Dyrepark

Visit
Sørlandet

Inngang i Dyreparken
og Badelandet fra kr

535,-

pr. person, inkludert overnatting*

Priseksempel gjelder for 4 personer, en natt
i familierom på Hotel Norge Kristiansand.

*med forbehold om ledig kapasitet

BESTILL
høstferien din på
visitorsorlandet.com

www.facebook.com/visitorsorlandet

50%
rabatt

Få halv pris på inngangsbilletten i Mineralparken
på Evje, t.o.m. 16. oktober – klipp ut kupongen og
ta den med til Mineralparken.

MINERAL
EN STEINGAL AKTIVITETSPARK
PARKEN

EVENTYRERE: Fra venstre; Børge Ousland, Harald Dag Jølle, Stein P. Aasheim, Jan Gunnar Winther, Asle T. Johansen og Vegard Ulvang skal alle gå til Sydpolen i forbindelse med 100-årsjubileet for Amundsens erobring av polen i høst.

Antarktis, gir mer enn gjerne de andre gode råd om hva de bør være oppmerksomme på når de skal av gårde.

– Vært forsiktig og se opp for sprekker. Sjekk nøye hvor dere setter opp teltet, undersøk også området rundt og lag en ring som dere ikke går utenfor uten sikring. Sprekkene finnes overalt, sier 49-åringen alvorlig.

–Trenger vi stegjern?, undrer Ulvang.

– Nei, ikke ta med det, det får dere aldri bruk for.

Ingen av ekspedisjonene til Sydpolen i høst har noe forskningsperspektiv. Men med Norsk Polarinstituttets direktør Jan-Gunnar Winther på det ene laget, kommer man ikke utenom temaer som issmelting, global oppvarming, og klimaendringer.

– Vi skal formidle forskning og kunnskap på bred front om Antarktis. Norsk Polarinstitutt vil prioritere skoleverket og bruke denne ferden til å komme ut med viktig og nyttig informasjon både til elever og andre som har nytte og glede av det, sier Winther.

– Men formidlingen baserer seg på kjent forskning. På denne ekspedisjonen skal det ikke tas en eneste prøve, eller gjøres noen analyser.

Winther medgir at han er spent på de fysiske utfordringene. Men han har trent godt, og tror turen fra Hvalbukta til Sydpolen mer blir en tålmodighetsprøve enn en fysisk utfordring.

14. desember vet vi om han fikk rett.

– Jeg blir aldri lei av lange turer.

Vegard Ulvang

Disse skal gå Til Sydpolen

Den «offisielle» ekspedisjonen består av Jan-Gunnar Winther, Harald Dag Jølle, Vegard Ulvang og Stein P. Aasheim. De skal gå fra Hvalbukta der Amundsen startet og hele veien inn til polpunktet.

Asle T. Johansen, Gaute Grindhaug og Jan Morten Ertsaas startet på 82 grader sør, der Amundsen hadde sitt siste depot, og skal gå i gamle tiders utstyr. Teleselskapet One Call arrangerer en konkurranse der seks vinnere – tre kvinner og tre menn – er plukket ut. Deres guide er Ronny Finsaas. Gruppen skal kite fra et stykke inne på polplattet til 90 grader sør.

Ekspedisjonsselskapet Hvitserk arrangerer også jubileumsekspedisjon til Sydpolen.

Christian Eide og Børge Ousland tar med seg en gruppe eventyrlystne på tur til Sydpolen for å markere Amundsens ferd. Blant dem en del ansatte i selskapet Norsk navigasjon. Noen av deltagerne går hele veien, andre kortere strekninger

Steffen Dahl har tenkt å gjennomføre en soloekspedisjon fra Hercules Inlet til polpunktet. Også han har mål om å være fremme på Sydpolen 14. desember.

Alexander Gamme leder også en gruppe sprekinger som skal prøve å ta seg inn til polpunktet.